

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victores ferociores impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

.....
Quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

bellis civilibus: την αιτιατική ενικού

miserius: τον αντίστοιχο τύπο στον υπερθετικό βαθμό

ipsa: την αιτιατική ενικού στο ουδέτερο γένος

victores: την αφαιρετική πληθυντικού

ferociores: την αφαιρετική ενικού στον θετικό βαθμό στο ίδιο γένος

tales (το πρώτο του κειμένου): τη γενική ενικού στο ίδιο γένος

exitus: την αφαιρετική ενικού

iis: τη γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος

auxilio: την αιτιατική ενικού

auctoritatem: την ονομαστική ενικού

multi: το επίρρημα στον συγκριτικό βαθμό

hunc: τη δοτική ενικού στο ίδιο γένος

castra: τη γενική πληθυντικού

stultum: τον αντίστοιχο τύπο στο θηλυκό γένος.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

reddit: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή

sint: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα

cogantur: το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην ίδια φωνή

fiant: το γερουνδιακό στην ονομαστική ενικού του ουδετέρου γένους

velit: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα

obsequatur: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2013

parta sit: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ενεργητική φωνή

animadvertissem: το σουπίνο και στους δύο τύπους

dicerent: τον αντίστοιχο τύπο της υποτακτικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή

intellego : το απαρέμφατο του παρακειμένου στην ίδια φωνή

pervenerit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού

intendit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

videat: το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

fateatur: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

miserius, ferociore, bellorum, iis, id, fore, coniurationem.

Μονάδες 7

Γ1β. «in bellis civilibus»: να αντικατασταθεί ο επιθετικός προσδιορισμός με δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 3

Γ1γ. «Bellorum enim ... parta sit.»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «Cicero scripsit».

Μονάδες 5

Γ2α. «etiamsi natura tales non sint»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2).

Μονάδες 3

Γ2β. «quae velit victor»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2) και να δηλώσετε το συντακτικό της ρόλο (μονάδα 1).

Μονάδες 4

Γ2γ. «Nunc intellego ... stultum fore»: να εντοπίσετε τον εξαρτημένο υποθετικό λόγο (μονάδα 1), να τον μετατρέψετε σε ανεξάρτητο (μονάδες 4), να τον χαρακτηρίσετε ως προς το είδος του (μονάδα 1) και να σχηματίσετε υποθετικό λόγο που να δηλώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν-μέλλον (μονάδες 2).

Μονάδες 8

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Όλα είναι αξιοθρήνητα στους εμφύλιους πολέμους αλλά τίποτα δεν είναι πιο αξιοθρήνητο από την ίδια τη νίκη: αυτή κάνει τους νικητές αγριότερους και πιο αχαλίνωτους, ώστε, ακόμα κι αν δεν είναι τέτοιοι από τη φύση τους, να εξαναγκάζονται να γίνουν από ανάγκη. Γιατί η έκβαση των εμφυλίων πολέμων είναι πάντοτε τέτοια, ώστε να γίνονται όχι μόνο αυτά που θέλει ο νικητής, αλλά ακόμη να κάνει ο νικητής το χατίρι αυτών, με τη βοήθεια των οποίων κερδίσθηκε η νίκη.

Ενεργώντας κάτω από την επιρροή αυτών πολλοί, όχι μόνο αχρείοι αλλά και άπειροι, αν τον είχα τιμωρήσει, θα έλεγαν ότι αυτό έγινε σκληρά και τυραννικά. Τώρα καταλαβαίνω ότι αν αυτός φτάσει στο στρατόπεδο του Μανλίου, όπου κατευθύνεται, δε θα υπάρξει κανείς τόσο ανόητος, που να μην βλέπει ότι έγινε συνωμοσία, κανείς τόσο αχρείος που να μην το ομολογήσει.

B1. bellum civile
miserrimum
ipsum
victoribus
feroci
talis
exitu
earum
auxilium
auctoritas
plus
huic
castrorum
stultam

B2. reddidisti
sunto
cogeretur
faciendum
vult
obsequentur
peperisti
animadversum, animadversu
dixerint
intellexisse
perveniebatis

intende
vidissemus
fatebuntur

Γ1α.

miserius: κατηγορούμενο στο υποκείμενο nihil από το εννοούμενο ρήμα «est»

ferociore: κατηγορούμενο στο αντικείμενο victores

bellorum: ετερόπλωτος προσδιορισμός, γενική υποκειμενική στο exitus.

iis: αντικείμενο στο obsequatur

id: υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο factum esse, ετεροπροσωπία

fore: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρ. intellego

coniurationem: υποκείμενο στο ειδικό απαρέμφατο factam esse, ετεροπροσωπία

Γ1β. in bellis quae sunt civilia

Γ1γ. Cicero scripsit bellorum enim civilium exitus tales esse semper, ut non solum ea fierent, quae vellet victor, sed etiam ut victor obsequeretur iis, quorum auxilio parta esset.

Γ2α. «etiamsi natura tales non sint»: Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση, που εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο etiamsi και εκφέρεται με Υποτακτική, γιατί εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης, χρόνου Ενεστώτα (non sint), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (reddidit) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Στην ουσία πρόκειται για μια κατηγορία υποθετικών προτάσεων.

Γ2β. «quae velit victor»: Δευτερεύουσα αναφορική επιθετική προσδιοριστική πρόταση στο ea εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae και εκφέρεται με Υποτακτική, γιατί έχουμε έλξη από την Υποτακτική fiant, χρόνου Ενεστώτα (velit), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (sunt) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

Γ2γ

Υπόθεση: si iste in Manliana castra pervenerit (υποτακτική παρακειμένου)

Απόδοση: neminem tam stultum fore / neminem tam improbum (fore) (απαρέμφατο μέλλοντα).

Πρόκειται για εξαρτημένο υποθετικό λόγο που δηλώνει το 1^ο είδος «ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον»

Ο ανεξάρτητος υποθετικός λόγος διαμορφώνεται ως εξής:

Υπόθεση: si iste in Manliana castra pervenerit (οριστική συντελεσμένου μέλλοντα)

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2013

Απόδοση: nemo tam stultus erit/ nemo tam improbus (erit).

Υπόθεση δυνατή πιθανή στο παρόν – μέλλον:

Υπόθεση: si iste in Manliana castra perveniat

Απόδοση: nemo tam stultus sit / nemo tam improbus sit.

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΑΤΖΗΤΣΟΜΠΑΝΗ Μ. – ΧΟΝΔΡΟΥ Λ.